

8. Геєць І.О., Слюсаренко Ю.С. Оцінка та стратегічні напрямки розвитку авіабудування України // Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право. – 2014. – №1.

9. Геєць І.О. Сучасні проблеми та економічні аспекти розвитку світового ринку авіабудування // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – №5. – С. 78–83.

10. Геєць І.О. Авіабудівна галузь України в контексті міжнародних відносин // Науковий вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки: зб. наук. праць. – Хмельницький. – 2010. – С. 219–223.

11. Звіт ДП «Укроборонпром» за 2015 рік. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrobordonprom.com.ua/uk/category/reports>

12. Новий Ан-178 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://svobodaslova.in.ua/news/read/31254>

13. Огляд авіабудівної галузі України за і півріччя 2015 року [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>

14. Офіційний сайт ДК «Укроборонпром» [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrobordonprom.com.ua/uk/>

15. Офіційний сайт ДП «Антонов» [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: [http:// http://www.antonov.com/](http://http://www.antonov.com/)

16. Офіційний сайт Міжнародного авіакосмічного салону «Фарнборо-2014» [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.farnborough.com/>

17. Підписання міжнародний договорів про співробітництво з ДП «Антонов» [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.antonov.com/news/445>

18. Співробітництво ДП «Антонов» при підписанні договорів на поставку АН-178 міжнародним партнерам. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.theinsider.ua/business/554cb921f23a0/>

19. Antonov is the frontrunner for HAL's military aircraft programme [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://idrw.org/ukraines-antonov-frontrunner-hals-military-aircraft-programme/>

20. Arefev S. Strategies for change of the enterprise // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. – №44.

21. Arefev S.O. Mechanism of restructuring of airlines: improvement of methodological bases // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2014. – №48.

22. European Organisation for the Safety of Air Navigation (EUROCONTROL) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurocontrol.int/Ukraine's>

23. Revenue of the worldwide leading aircraft manufacturers and suppliers in 2014 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.statista.com/statistics/264366/revenue-of-the-worldwide-leading-aircraft-manufacturers-and-suppliers/>

УДК 339.1:631

В.Р. ГУЦУЛЯК,

аспірант, Львівського національного аграрного університету

Інтеграційні процеси як напрям розвитку сільськогосподарських підприємств

Визначено основні засади та принципи інтеграційного об'єднання. Виокремлено та проаналізовано основні форми інтеграції сільськогосподарських підприємств. Проаналізовано особливості функціонування сільськогосподарських підприємств і можливості створення інтегрованих структур у процесі горизонтальної територіальної інтеграції. Зазначено переваги функціонування інтегрованих структур бізнесу, як ефективний напрям розвитку сільськогосподарських підприємств.

Ключові слова: сільськогосподарське підприємство, інтеграція, інтегрована структура, вертикальна та горизонтальна інтеграція.

В.Р. ГУЦУЛЯК,

аспірант, Львовский национальный аграрный университет

Интеграционные процессы как направление развития сельскохозяйственных предприятий

Определены основные принципы и принципы интеграционного объединения. Выделены и проанализированы основные формы интеграции сельскохозяйственных предприятий. Проанализированы особенности функционирования сельскохозяйственных предприятий и возможности создания интегрированных структур в процессе горизонтальной территориальной интеграции. Указаны преимущества функционирования интегрированных структур бизнеса как эффективное направление развития сельскохозяйственных предприятий.

Ключевые слова: сельскохозяйственное предприятие, интеграция, интегрированная структура, вертикальная и горизонтальная интеграция.

V. GUTSULYAK,

post-graduate student Lviv national agrarian University

Integration processes as a direction of agricultural enterprises

The basic framework for the integration association. Allocated and analyzes the main forms of integration farm. The features of the functioning of agricultural enterprises and possibilities of integrated structures in the horizontal territorial integration. Indicated advantages functioning of integrated business structures as effective direction of the farm.

Keywords: agricultural enterprise integration, integrated structure, vertical and horizontal integration.

Постановка проблеми. Становище, в якому опинилась національна економіка, свідчить про відсутність темпів її зростання, як результат – відсутність подальшого економічно-

го розвитку. В умовах загострення конкуренції та посилення економічної нестабільності як на світовому, так і на локальному ринку гострої актуальності набуває потреба запрова-

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

дження нетехнологічних, а саме маркетингових інновацій, які дозволяють у багатьох аспектах розв'язати суперечності між обмеженістю ресурсів сільськогосподарських підприємств та необхідністю використання у їх діяльності нововведень.

Маркетингові інновації є менш затратними для сільськогосподарського підприємства, ніж технологічні інновації, тому їх використання є більш доречним, зокрема, у гострі періоди фінансової нестабільності. Проте вдале поєднання у використанні маркетингових та технологічних інновацій підсилює для підприємства конкурентні переваги на ринку, забезпечуючи тим формування нових пропозицій та / або на новому техніко-технологічному базисі.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Рівень розвитку процесів інтеграції та перспектив її розвитку в умовах ринку протягом останніх років привертають увагу багатьох вчених. Відомі праці з цієї проблематики таких науковців: В.Г. Андрійчука, П.С. Березівського, В.І. Бойко, П.І. Гайдуцького, В.Н. Зимовець, М.М. Ільчук, О.В. Крисального, М.Ю. Коденської, М.В. Кузубова, М.Й. Малік, В.Я. Месель-Веселяк, Т.Л. Мостенської, П.Т. Саблук, О.М. Шпичак, П.В. Щепієнко та ін., які розглядають інтеграцію як складну економічну категорію, що формується в результаті розвитку виробничих і економічних зв'язків між сільськогосподарськими підприємствами, нівелюючи вагомість маркетингової складової у їх розвитку.

Тому мета дослідження полягає у виокремленні напрямів розвитку сільськогосподарських підприємств на засадах та принципах маркетингового управління.

Мета статті. Вивчений та проаналізований світовий і вітчизняний досвід діяльності сільськогосподарських підприємств дозволяє стверджувати про необхідність формування інноваційних підходів до організації системи управління на основі інтегрованих структур бізнесу, у розпорядженні яких є значні обсяги ресурсів з високим рівнем виробничої потужності.

Виклад основного матеріалу. Економічний ефект для сільськогосподарських підприємств від інтеграції не викликає сумніву, адже, як показує досвід, половина світового валового продукту, половина доданої вартості проходить не в структурі ринкових, а в структурі інтеграційних зв'язків.

Економічний ефект у діяльності сільськогосподарських підприємств від інтеграційних відносин також обґрунтував у сво-

їх працях академік УААН П.Т. Саблук. На його думку, активна участь сільськогосподарських підприємств у розвитку інтеграційних формувань дозволить, по-перше, знизити рівень витрат при зберіганні та транспортуванні сільськогосподарської продукції. По-друге, виникає можливість раціонально використовувати вторинну сировину (корм для тварин), яка отримується в результаті переробки сільськогосподарської продукції. По-третє, сільськогосподарські підприємства матимуть змогу вибору найбільш оптимального типу організації процесу виробництва. По-четверте, створюються умови для формування єдиної агропромислової системи господарювання. По-п'яте, створюються умови для врахування та збалансування взаємопов'язаних економічних інтересів учасників інтегрованого сільськогосподарського виробництва через на основі засад функціонування моделі економічного механізму управління міжгалузевими процесами сільськогосподарського виробництва [5, с. 324–325].

На нашу думку, інтеграційний процес у сучасних умовах господарювання доречно розглядати як зв'язки між галузями, а саме: виробничі, які проявляються об'єднанням ресурсів або результатів господарської діяльності; організаційні, що обмежуються у спільній діяльності в сфері планування виробництва, впровадження прогресивних технологій і методів господарювання, створення певних інтегрованих структур; економічні, які охоплюють вартісні виміри і відображають кінцеві результати діяльності; соціальні, які пов'язані з організацією спільних акцій та заходів (див. рис.).

Визначена на рисунку система інтеграційних зв'язків у сільськогосподарському виробництві дозволяє створити енергетичний ефект, який відображається у результатах діяльності інтегрованих структур. Водночас створення інтегрованих структур у сільськогосподарському виробництві може відбуватися лише на економічних засадах. Основним спонукальним мотивом до створення інтегрованих структур різного рівня є економічна доцільність входження в такі формування.

Аналіз наукових джерел дозволяють виокремити такі типи інтеграційних об'єднань:

- за способом накопичення потенціалу підприємствами: горизонтальні, вертикальні та конгломератні (диверсифікація);
- за рівнем охоплення території охопленням: регіональний
- учасники інтеграційного об'єднання є суб'єктами ринку

Система інтеграційних зв'язків у сільськогосподарському виробництві*

* Власна розробка автора.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

певного регіону; національні – всі учасники інтеграційного об'єднання знаходяться у межах країни; транснаціональні – до складу інтегрованої структури залучені іноземні учасники;

- за цілями об'єднання: комерційні та некомерційні;
- за системою управління: централізовані та децентралізовані;
- за формою інтеграції: структури на основі договірних зобов'язань (асоціації, корпорації, картелі, пули, стратегічні альянси), структури на основі уставів (консорціуми, трести, концерни, конгломерати, синдикати), структури на основі права власності;
- за характером відносин в середині інтеграційної структури: холдинг, перехресні володіння, договірні альянси;
- за ступенем самостійності: залежні, незалежні, частково залежні;
- за формою контролю: акціонерні, фінансові, моніторингові та ін. [1].

Узагальнюючи вітчизняний та зарубіжний досвід для сільськогосподарського виробництва, найбільш типовими формами інтеграції є:

- вертикальна інтеграція. Формується вертикальне об'єднання на основі системи контрактів. Підприємства-інтегратори виступають організаторами, здійснюють загальне керівництво, управління і контроль, надають цільові кредити. Така інтеграція дозволяє охопити сільське господарство, переробну промисловість, торгівлю, складське господарство, перетворюючи їх на органічну систему з єдиним управлінням;
- горизонтальна інтеграція – це, як правило, кооперативне об'єднання декількох, найчастіше дрібних, підприємств, що діють у межах однієї технологічної стадії загального циклу виробництва та продажу продукту. Горизонтально інтегровані об'єднання створюються фермерами, торговцями та іншими підприємцями з метою організаційно-фінансової та технічної взаємодопомоги.

Узагальнено можна виокремити такі форми взаємодії у межах інтеграційних об'єднань:

- об'єднання декількох суб'єктів господарювання з метою створення замкненого циклу в руках одного власника;
- взаємодія на договірній основі декількох самостійних юридичних осіб;
- створення простого товариства на основі договору про спільну діяльність;

– утворення різних асоціацій, кластерів [2].

Стимулюючим чинником залучення приватних структур до інтеграційних процесів є обґрунтування економічного ефекту від участі в них. Формами його обґрунтування можуть бути як бізнес-плани, так і інвестиційні проекти. Збільшення економічного ефекту від інтеграції в сільськогосподарському виробництві можна досягнути за рахунок державної підтримки в сфері оподаткування. Для прикладу: пільговий режим оподаткування для інтегрованих структур на перші декілька років роботи дозволить залучити до цього процесу значно більше суб'єктів господарювання. Окрім того, слід більш детально розглянути проблему не стільки інтеграції господарюючих суб'єктів, скільки координації їхніх дій на основі контрактних відносин, що, може стати перехідним етапом на шляху до повного об'єднання.

Висновки

Інтеграція сільськогосподарських підприємств сприяє забезпеченню розвитку належного рівня виробничих відносин між усіма ланками технологічного процесу виробництва. Таким чином, створення інтеграції різних ланок сільськогосподарського виробництва на основі взаємовигідних економічних відносин між їх підприємствами є головною передумовою забезпечення високоефективного виробництва продуктів харчування, технологічного забезпечення виробництва.

Список використаних джерел

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств. – Вид. 2-ге [перероб. та доп.] / В.Г. Андрійчук. – К.: Вид-во КНЕУ, 2002. – 622 с.
2. Басюркіна Н.Й. Методологічні основи агропромислової інтеграції / Н.Й. Басюркіна // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Вип. 2 (45). – С. 17–23.
3. Ілляшенко С.М. Менеджмент та маркетинг інновацій: монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. С.М. Ілляшенка. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. – 616 с.
4. Лукінов І.І. Проблеми міжгосподарського кооперування і агропромислової інтеграції / І.І. Лукінов. – У 2-х кн. – К.: ННЦ ІАЕ, 2007. – Кн. II. – 794 с.
5. Сучасна аграрна політика України: Проблеми становлення / За ред. П.Т. Саблука, В.В. Юрчишина. – К., 1996. – 664 с., с. 324–325.

УДК 338.242.4

В.Л. ВАКУЛЕНКО,

к.е.н., Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки

Основи державної політики модернізації аграрного сектору

У статті розглянуто особливості державної підтримки аграрного сектору в умовах сьогодення та перспективи розвитку. Визначено важливість проведення майбутніх реформ на основі реалізації Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року, здійснення продовольчої політики та міжнародної допомоги.

Ключові слова: держава, політика, підтримка, модернізація, аграрний сектор, економічний розвиток, земельна реформа, фермерство.

В.Л. ВАКУЛЕНКО,

к.э.н., Государственный научно-исследовательский институт информатизации и моделирования экономики

Основи государственной политики модернизации аграрного сектора

В статье рассмотрены особенности государственной поддержки аграрного сектора в нынешних условиях и перспективы его развития. Определена важность проведения будущих реформ на основе реализации Государственной